

ποιμαντικά στιγματίγια

ΙΩΒΗΛΑΙΟΝ ΕΤΟΣ

2000

Του Α.Μ. Σταυρόπουλου,
Καθηγητού Πανεπιστημίου

Μετρήσεις και έτοιμασίες

Τελειώσαμε με τις αντίστροφες μετρήσεις. Βρισκόμαστε πλέον στο σωτήριο έτος 2000, δηλαδή 2000 έτη μετά Χριστόν. "Αν εισήλθαμε μ' αυτό το έτος και στον εικοστό πρώτο αιώνα τουτο άμφισβητείται από όρισμένους, οι όποιοι τον τοποθετούν μετά ένα χρόνο. Έχειν, όμως, από το όποιο γλιτώσαμε είναι από τους λογαριασμούς για το πόσοι μήνες, πόσες εβδομάδες, πόσες μέρες, πόσες ώρες, πόσα λεπτά ή και δευτερόλεπτα απομένουν από την έναρξη του περίφημου 2000. Δεν κινδυνεύουμε πλέον από υπολογισμούς και τυχόν λάθη. Εκτός εάν από κεκτημένη ταχύτητα αρχίσουμε να υπολογίζουμε τώρα τον διαρρέυσαντα χρόνο από την πρώτη του έτους. Έγω πάντως δεν είμαι σε θέση ούτε και επιθυμώ να ξέρω πόσα δευτερόλεπτα έχουν περάσει, τώρα που γράφω το άρθρο μου, από την πρωτοχρονιά.

Μου είχε κάνει τρομερή εντύπωση, όταν τον περασμένο Ιούλιο που βρισκόμουν στη Ρώμη έπεσήμανα σε μια πλατεία της πάνω από το παραδοσιακό ρολόι με τους δείκτες έγκατεστημένο ένα ηλεκτρονικό, που οι αριθμοί του σηματοδοτούσαν τη χρονική απόσταση από το 2000: με φωτεινούς αριθμούς αναγραφόταν τη στιγμή της διέλευσής μου, 172 μέρες και 14.906.209 δευτερόλεπτα. Ανελέητα τα δευτερόλεπτα θα μειώνονταν πρόφθασα, όμως, σε φωτογραφικό στιγμιότυπο να αποτυπώσω εκείνη τη στιγμή.

Η Ρώμη έτοιμαζόταν να υποδεχτεί τη νέα χιλιετία. Ήταν σαν μία άορατη πόλη έτσι τυλιγμένη σε τουλπάνια που έκρυβαν τα περισσότε-

ρα κτίριά της που ανακαινίζονταν. "Αν θέλαμε να τη δούμε, έπρεπε να την έπισκεφθούμε με τιμές και δόξα το 2000. Σιγά σιγά τώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές όλες οι πρωτεύουσες του κόσμου αποκαλύπτονται στο φιλοθέαμον κοινό έξωραϊσμένες, ωραίες του ιδείν και του επιθυμῆσαι, ίματισμένες, με τὰ καλά τους. Για το σωφρονοῦσες δεν θὰ ἤμουνα καὶ πολὺ

δέβαιος να το υποστηρίξω. Γιατί, τελικά, μιὰ τρέλλα έχει καταλάβει όλον τον κόσμο μ' αυτή την ήμερομηνία.

Σαν επιθεώρηση στρατού

"Ολη αυτή η προετοιμασία μου θύμιζε επιθεώρηση στο στρατό. "Όταν υπηρετούσα αισθανόμουν τις επιθεωρήσεις ως κάτι το υποκριτικό. Τρέχαμε όλοι να συμπληρώσουμε τις έλλειψεις, να καθαρίσουμε τους χώρους, να επσκευάσουμε τον όπλισμό, να βάψουμε τὰ κτίρια, να διορθώσουμε μ' ένα λόγο τὰ κακῶς κεί-

μενα και ν' αποκτήσουμε μιὰ ετοιμότητα πρὸς ἐπιθεώρηση ἔχοντας λησμονήσει ὅτι ἡ ετοιμότητα ἔπρεπε νὰ εἶναι πολεμική καὶ ὄχι ἐπιθεωρησιακή. Καὶ πραγματικὰ αὐτὸ θὰ ἦταν τὸ σωστό.

Μετὰ ἀπὸ χρόνια κατάλαβα ὅτι ἔστω κι ἂν ἦταν ἔτσι εἶχε τὴ χρησιμότητά της ἡ ἐπιθεώρηση. Ἀφοῦ δὲν μπορούσαμε νὰ εἴμαστε ἔτοιμοι μὲ ἄλλον τρόπο, ἡ ἐπιθεώρηση χρησίμευε νὰ μᾶς ἐπαναφέρει στὴν τάξη. Πάντοτε, εἶναι ἀλήθεια, συνοδευόταν ἀπὸ αἰσθήματα ἀγωνίας καὶ φόβου ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐλέγχου. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ τώρα μὲ τὸ 2000.

Μὲ ἀφορμὴ τὸ 2000 μνημεῖα ἀνακαινίζονται, οἰκοδομὲς ὀλοκληρώνονται, κτίρια ἐπισκευάζονται, πλατεῖες καθαρίζονται, δρόμοι κατασκευάζονται, μετρὸ προωθοῦνται, ἐκκρεμότητες συμμαζεύονται, κυδερνήσεις, δῆμοι, ὀργανισμοὶ καὶ πολῖτες μετρᾶνε τὰ ἀμέτρητα καὶ οἰκονομοῦν τὰ ἀνοικονόμητα. Οἱ πόλεις μας ἀλλάζουν πρόσωπο καὶ τακτοποιοῦνται τὰ πράγματα μέχρι ἐκεῖ πού φαίνονται, ὄχι πιὸ πέρα. Παράλληλα καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐτοιμάζονται γιὰ ἓνα γιορταστικὸ ξεφάντωμα. Ἐδῶ καὶ μῆνες ἡ διαφήμιση μᾶς ἐτοιμάζει ὅ,τι ὠραιότερο, ὅ,τι καλύτερο γιὰ ἐκείνη τὴν ὥρα τῆς ἀλλαγῆς. Κι ἐμεῖς ἐτοιμάζουμε τὴ διάθεσή μας ὥστε νὰ μπορέσουμε νὰ ὑποδεχτοῦμε μὲ τὸν καλύτερο ἐαυτὸ μας τὴ νέα χιλιετία. *Millennium* εἶναι αὐτὸ ἔστω κι ἂν μερικοὶ τολμοῦν νὰ τὸ ὀνομάσουν *Μουρλένιουμ!*

Συγχρόνως, βέβαια, μᾶς διακατέχουν αἰσθήματα φόβου καὶ ἀγωνίας γιὰ τὸ τί μπορεῖ νὰ συμβεῖ. Δὲν εἶναι μόνον ὁ ἰὸς τῶν ὑπολογιστῶν πού ἀπειλεῖ. Μιὰ ἀπροσδιόριστη ταραχὴ μπροστὰ στὸ ἀναπάντεχο μᾶς ἐμβολιάζει μὲ μιὰ ἐσωτερικὴ τρεμούλα. *Πράγματα συμβατικά* πού ἐμεῖς ὀρίσαμε, ὅπως οἱ ἀλλαγές τοῦ χρόνου, ὑποστασιαίζουν δυνάμεις πού τις ὀνομάζουμε ἀγαθές ἢ ἐχθρικές καὶ ὡς ἐχθρικές ἀπειλοῦν τὴν ἡσυχία μας ἢ καὶ τὴ ζωὴ μας ἀκόμη. Τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου τούτου στοιχειώνουν τότε καὶ γίνονται στοιχεῖα πού ἡ

θέα τους ἢ ἡ ἀναμονὴ τους μᾶς παραλύει. Ἀπαιτεῖται, λοιπόν, μιὰ ἡρεμὴ ἀντιμετώπιση ὅλων αὐτῶν τῶν φαινομένων.

Τὸ νόημα τῶν Ἰωδηλαίων:

Ἐλευθερία - Ἀπελευθέρωση

Ὁ χρόνος εἴτε κυκλικὸς εἴτε γραμμικὸς εἴτε ἐλικοειδὴς διώνεται ἀπὸ ἐμᾶς καὶ ἐμεῖς μὲ τὴ ζωὴ μας δίνουμε τὸ νόημα πού τοῦ ἀξίζει. Τὰ *Ἰωδηλαῖα* δὲν εἶναι ἀφορμὴ οὔτε γιὰ πανηγυρισμούς καὶ λόγια οὔτε γιὰ κλαυθρισμούς καὶ μοιρολόγια. Στὴ βιβλικὴ τους βάση ἐξηγγέλοντο ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς μὲ σάλπιγγες πού ἀνήγγελλαν ἀπόσβεση χρεῶν καὶ ἀνακήρυξη ἐλευθερίας γιὰ ὅλους. Ἐμεῖς σήμερα τί ἀπ' ὅλ' αὐτὰ διακηρύττουμε; Ποιὰ δάνεια σβήνουμε καὶ ποιὰ ἐλευθερία χαρίζουμε!; Πολὺ περισσότερο, χρεώθηκαμε μὲ «ἐορταστικὰ δάνεια» γιὰ νὰ γιορτάσουμε αὐτὲς τις ἅγιες ἡμέρες. Σύμφωνα μὲ διαφήμιση Τραπεζῆς οἱ ἀγιοδοσίληδες κλαῖνε «γιατὶ φέτος τὰ Δῶρα τὰ ἔστειλε ἄλλος», ἡ συγκεκριμένη Τράπεζα, δηλαδή, πού μᾶς προσκαλεῖ, νὰ ὑποδεχτοῦμε μαζί της τὴ νέα χιλιετία. Μὴ παίζουμε ἐν οὐ παικτοῖς.

Τὸ φετινὸ Ἰωδηλαῖο σ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ 2000 μ.Χ. ἂς διωθεῖ μὲ τὸ πραγματικὸ τοῦ νόημα πού ἡ Ἁγία Γραφή τοῦ προσέδωκε ἀπ' ἀρχῆς. Ἀπελευθέρωση ἀπὸ χρέη, ἀπὸ δεσμὰ δουλείας καὶ ἀπόκτηση τῆς περιπόθητης ἐλευθερίας νοουμένης σωματικῶς, ψυχικῶς, πνευματικῶς. Νὰ ἐλευθερωθοῦμε ἐμεῖς καὶ νὰ συντελέσουμε νὰ ἐλευθερωθοῦν καὶ οἱ συνάνθρωποί μας ἀπὸ καθετὶ πού τοὺς κρατᾷ δεσμίους: δυνάστες, δανειστές, πάθη, μύριες ὅσες ἐξαρτήσεις.

1. Σκέπτομαι, ὅτι ὁ ἀπειλούμενος κίνδυνος νὰ προσβληθοῦν οἱ ἠλεκτρονικοὶ ὑπολογιστές τῶν Τραπεζῶν ἀπὸ τὸν «Ἰὸ» τοῦ 2000 καὶ νὰ διαταραχοῦν οἱ τραπεζικὲς συναλλαγές ἐνέχει συμβολικὴ ἔννοια. Ἀφοῦ ἐμεῖς ἀρνούμεθα τὸ βαθύτερο νόημα τῶν Ἰωδηλαίων ὅπως τὴν ἐξάλειψη τῶν δανείων κ.λπ., ὁ «ἰός» προσβάλλει καίρια καὶ στὴ ρίζα τοὺς τὰ ἀποδεικτικά χρεῶν ἀλλὰ καὶ περιουσιακῶν στοιχείων. Ὅλοι δὲν ἔχουμε τίποτε καὶ εἶναι ἅπαντα κοινὰ στὸ μέτρο πού ὅλα ὅσα ἔχουμε καὶ δὲν ἔχουμε ἀνήκουν στὸν Κύριο («τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς»). Στὴν παραδοξότητά του ὁ συλλογισμὸς αὐτὸς μπορεῖ νὰ περιέχει κάτι ἀπὸ τὴν ἀλήθεια...

Ένα πρόγραμμα ζωής: Μετάνοιουμ

Οι ιερείς που τότε με τὸν ἦχο κέρατος (jobhel = κέρας ἐβραϊκά, ἐξ οὗ καὶ ἰωδηλαῖον) ἐξήγγειλαν τὸ ἔτος ἀφέσεως με ὅλες τὶς πρά-

Ἀπελευθέρωση: τὸ μήνυμα-κλειδί γιὰ νὰ ἐπιβιδασθοῦμε στὸ ὄχημα τῆς τρίτης χιλιετίας.

ξεις πού αὐτὸ συνεπήγετο, ἅς εἶναι ἐκεῖνοι πού σήμερα θὰ ἀπευθυνθοῦν με κήρυγμα ἐλευθερίας - ἀπελευθερώσεως στὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ.

Οἱ ἴδιοι ἅς ἐμβαθύνουν πρῶτα σ' ὅλες τὶς πτυχές αὐτῆς τῆς πολύπτυχης ἐλευθερίας καὶ ἅς τὶς μεταφέρουν στὴ συνέχεια σ' ὅλους ἐμᾶς πού περιμένουμε λόγο παρακλήσεως καὶ ἐλπίδας.

Θὰ ἔχουμε τότε λόγους νὰ εὐχαριστήσουμε τὸν Πανάγαθο Θεὸ γιὰ τὴν ἐλευθερία πού μᾶς χάρισε ὁ Κύριος Χριστὸς καὶ μᾶς ἔδωσε τὸ προνόμιο ν' ἀνήκουμε στὴν Ἐκκλησία Του καὶ ν' ἀναμένουμε τὴ Βασιλεία Του πού κατὰ παράδοξο τρόπο εἶναι μέσα μας, ἀνάμεσά μας.

Γι' αὐτὴ τὴ Βασιλεία εἶναι ἀνάγκη ν' ἀλλάξουμε νοοτροπία, ν' ἀλλάξουμε μυαλά, δηλαδή νὰ μετανοήσουμε². Νὰ δοῦμε καθαρὰ ὅτι ἀνή-

2. Τὶς τέσσερις λέξεις-κλειδιά Εὐχαριστία, Μετάνοια, Ἐκκλησία, Ἐλπίδα ἀπηύθυνε πρὸς ἅπαν τὸ πλήρωμα τῆς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸ Συνδικὸν Διάγγελμα, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δύο χιλιετιῶν χριστιανικῆς ἱστορίας καὶ ἐκκλησιαστικοῦ βίου πού ἐκφωνήθηκε κατὰ τὴ Συνδικὴ Θεία Λειτουργία στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίου Παντελεήμονος ὁδοῦ Ἀχαρνῶν, πού τελέσθηκε τὴν 26η Δεκεμβρίου 1999. Τὸ Διάγγελμα διαβάστηκε τὴν ἴδια Κυριακὴ στὴ Θ. Λειτουργία ἀντὶ κηρύγματος σὲ ὅλους τοὺς Ἱ. Ναοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

κοιμε σ' ἓναν ἄλλον αἰῶνα· τότε καὶ μόνο τότε θὰ μπορούμε νὰ ξεχνᾶμε τὰ παλαιὰ καὶ νὰ προχωροῦμε πρὸς ἐκεῖνα πού εἶναι μπροστά μας (Φιλιππησίους γ' 13). Τότε τὸ *millennium* μετατρέπεται κατὰ τὴ σοφὴ ῥήση ταπεινοῦ λευῖτη σὲ πρόσφατο κήρυγμά του σὲ *μετάνοιουμ*³.

Ἄς κηρύξουμε, λοιπόν, τὴν ἐναρξὴ τῆς νέας χιλιετίας ὡς *χιλιετίας τῆς μετανοίας*, με τὴν ἐννοια πού ὀρίσαμε πιὸ πάνω. Καλὸ *metanoium*! Οἱ εὐλαδικοὶ καὶ σεβαστοὶ Ἐφημέριοι ἅς συνεργήσουν με ὅσες δυνάμεις διαθέτουν πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση.

3. Ξέροντας ὅτι προσκρούουμε στὸ ταπεινὸ φρόνημά του ἀλλὰ ἀκολουθώντας πάγια γραμμὴ μας νὰ ἀναφέρουμε πάντα τὶς πηγές μας, σημειώνουμε ὅτι ἡ ὀνομασία αὕτη προέρχεται ἀπὸ τὸν αἰδεσιμολογιώτατο πρωτοπρεσβύτερο π. Ἰωάννη Σαροῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐφημέριος στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίας Αἰκατερίνης Καστέλλας στὸν Πειραιά.

ΕΥΧΑΙ

Ἐπὶ τῇ εισόδῳ ἡμῶν εἰς τὸν νέον ἐν-αὐτὸν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου, ὁ Διευθυντῆς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ Διευθυντῆς Συντάξεως τῶν Περιδικῶν, τὰ μέλη τῆς Συντακτικῆς Επιτροπῆς, τὸ Προσωπικὸν καὶ οἱ Συνεργάτες ἐκφράζουν πρὸς τοὺς συνδρομητὰς τοῦ ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ ἐγκάρδιον χαιρετισμόν, συνοδευόμενον ἀπὸ ἐνθέρμους εὐχὰς ὑπὲρ ὑγείας, χαρᾶς καὶ ἐν Χριστῷ δυνάμεως αὐτῶν, καὶ ὑπὲρ συνεχείας τῆς ἱερᾶς διακονίας καὶ προσφορᾶς τοῦ τιμίου Πρεσβυτερίου τῆς Ἀγιοτάτης Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας.